

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Declaratur libertas à seruitute requisita. §. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

existimo distinguendum; si tentatis remediis per annum morbus non curatur, poterit expelli tum ob culpam deceptionis, tum ob praecavendum aliorum damnum, & contagij periculum. Verum in Societate Iesu absque vilo serupulo poterit expelli qui se decipiendo vora Scholarium emitteret; quia cum sint vora conditionalia, & non solemnia minorem causam ad sui dissolutionem exposculant quam ea quae ad expellendos alios religiosos profetos exposculatur, & notavit Sanch. lib. 5. c. 4. n. 57.

§. III.

Declaratur libertas a servitute requisita.

S V M M A R I V M.

- 1 Qualiter servus proficere possit, & a domino repeti.
- 2 Professio facta absque consensu domini an valeat? Negant. aliqui, sed verius est valere.
- 3 In Societate Iesu nulla est professio, sui incorporatio.

Quinta conditio ad professionem est, ne servitute ligatus sis, fieret enim grauius iniuria domino, si servus occasione religionis absque licentia domini se subtraheret ab obsequio illius, cui ipse, & sua tradita sunt, colliguntur ex cap. si servum 1. & 2. 17. q. 4. Verum si hac malitia posita religionis habitum assumeret, & in eo assumptio per triennium computandum vel a die quo dominus id scire potuit, vel ut aliis testibus, a die assumpti habitus perseveraverit absque domini revocatione, eo ipso ad religionem admitti poterit; quia iuris dispositione censetur a domino dimissus esse, si quis incognitus 17. q. 2. At si intra illud triennium dominus servum suum reperierit, etiam si professionem fecisset, debet reddi fide tamen accepta de imputatione, ut habetur in d. c. si quis incognitus. Quod si dominus noluerit profectum servum habere, sed ut precium illius sibi reddatur, probabile satis est obligatam esse religionem eius voluntati acquiescere, si culpabiliter hunc servum ad professionem admittit. Si autem nullam culpam commisit, non apparet ratio, ob quam dominus teneatur aestimationem servi reddere, sufficienter enim videtur satisfecere servum reddendo. Et in his communiter Doctores conveniunt apud Sylvest. verbo relig. 2. q. 3. Greg. Lopez leg. 6. tit. 7. part. 1. Sanch. lib. 5. sum. c. 4. n. 42. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 6. per totum. Lessius lib. 2. c. 41. dub. 3. n. 31.

Difficultas autem est, an illa professio ante triennium facta absque consensu domini valida sit, teneaturque servus in religione perseverare domino non repetente, vel sui iuris effectum ad illum redire, nulloque modo matrimonium contrahere? Negant Paludan. 4. dist. 38. q. 4. art. 2. nu. 30. Azor. 1. p. lib. 12. c. 1. q. 3. Sanchez lib. 5. sum. cap. 4. n. 49. Lessius d. c. 41. dub. 3. n. 31. Mouentur, quia servus quoad actiones civiles traditus est domino. Non igitur tradere se potest religioni.

2. Verius tamen est validam esse professionem: Sic docent Sylvest. verbo religio 2. q. 3. Greg. Lopez leg. 6. tit. 7. part. 1. Suarez tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 6. n. 3. & plures relati a Sanch. lib. 5. sum. c. 4. n. 49. Ratio est, quia neque apparet irrita ex iure naturali, neque ex postitio. Non ex iure naturali: Nam omnia vora servorum valida sunt, neque dominus ea valet irritare absolute, sed solum valet impedire vsum sibi damnosum & prejudicabilem. Ergo stare optime potest, quod professio valida sit, & quod dominus illius vsum quoad obedientiam impedire possit: Neque ob inde fit non vovare obedientiam, vovet inquam in animi preparatione. Ius autem postitium nullum est hanc professionem irritans, imo ex c. si quis incognitus non leuiter colligitur validam iudicari, siquidem triennio transacto admittit ad professionem servus reddi non debet domino, nisi ob distantiam praesumat sufficienter non posse a domino repeteri. Ea tamen praesumptio facta & domino reddetur, quamvis professus sit. Supponit ergo textus, professionem validam fieri posse domino non consentiente, & non obstante eius valore obedientiae religiosae vsum impedire posse.

3. Illud tamen est omnino certum in religione Societatis Iesu nullam esse professionem, seu incorporationem per vora biennij a seruo factam quia est vnum ex quinque impedimentis essentialibus. Ex am. gener. c. 2. & 1. p. const. cap. 3.

§. IV.

Expenditur libertas a matrimonij vinculo requisita ad professionem.

S V M M A R I V M.

- 1 Statuitur casus difficultatis. Professio sine licentia coniugis nulla est, obligat profitemem non petere debitum.

- 3 Potest hic religio deservere absque licentia coniugis, sed non absque auctoritate iudicis.
- 4 Extenditur doctrina, quamuis conuict in saeculo manens professioni facta consentiat.
- 5 Coniux in saeculo relictus non potest ad religionem migrare.
- 6 Licentia per meum exortoria nulla est.
- 7 Si religio ingrediatur ex licentia coniugis non seruatis conditionibus a iure praescriptis, validus est ingressus.
- 8 An reuocari possit? Sub distinctione respondetur.
- 9 Reuocatus petere debitum non potest.
- 10 Si seruatis conditionibus a iure praescriptis religionem ingrediatur, valida, & licita est professio, & explicandae conditiones.
- 11 In Societate Iesu nec professio, nec incorporatio tenet coniugati, nisi seruatis conditionibus praescriptis a iure.

Sexta conditio ad professionem requisita est, ne profectus matrimonio consummato ligatus sit. Dixi consummato. Nam ante consummationem licitus est ad religionem transitus, si aliud impedimentum non obstat, post illius consummationem similiter licitus est, si detur occasio perpetui diuortij ob fornicationem, haerem, vel sententiam. Sic tradunt omnes. Late discutendum tract. de matr. Quare disputatio praefens solum procedit, quando post matrimonium consummatum, nullaque data occasione perpetui diuortij ad religionem transit, & in ea profectus, quod tripliciter contingere potest: Primum; si nulla alterius coniugis concessa licentia. Secundum: Ea concessa, at non seruatis conditionibus a iure praescriptis; Tertio, iis omnibus seruatis.

1. Circa primum calum siue ex malitia, siue ex ignorantia processerit, nulla est professio facta ob praedictum coniugis, cui est ius quatuor sim: habetur expressè c. placet, & c. quidam de conuers. coniugum. Eaque de causa coniux in saeculo manens poterit te ad suum consortium reuocare, itaque debet obedire, reuocatus tamen debitum petere non potest, esto reuocatus reddere; quia illa professio quoad obligationem non petendi acceptata fuit ab Ecclesia, & vixit, quae non credit in praedictum coniugis non consentientis, constat ex dicto c. placet, & c. quidam. Quod intelligendum venit, nisi expressam voluntatem haberes non aliter te obligandi ad castitatem, quam dependenter ab statu religioso, quia hac expressa voluntate postea nulla potest esse obligatio; cum nullus videri sit religiosus status assumptus: sic Lessius lib. 2. c. 41. dub. 3. n. 25. Thom. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 34. n. 3. Ioan. Gutier. lib. 9. de matr. c. 11. n. 4. Suar. t. 3. de relig. lib. 6. c. 7. n. 6. At secuta hac expressa voluntate censetur Pontifex traditionem illam sub hac obligatione tantum acceptare, quia postea mortuo coniuge non poterit licite aliud matrimonium inire, bene tamen valeat, quia non est votum castitatis solemnè, sed simplex, & tradit Gloss. in c. Agatha, verbo debent, 27. qu. 2. Sanch. pluribus relatus, disp. 34. n. 5. Gutier. c. 95. n. 41. Basil. c. 11. n. 5. Non tamen est obligatus ad religionem migrare, quia in illa professione inuoluta non religionem promissit, sed religioni te tradidit, & ad hanc traditio nulla fuerit, ex nullo capite. haec obligatio oriri potest, ideoque in dicto c. quidam, dicitur te non tenet ad religionem redire, & in c. placet aliter iudicandum, & congregatus esse, & docet Sanch. d. disp. 34. n. 12. Gutier. n. 24. Basil. n. 7.

2. Difficultas autem aliquis est, an non petente coniuge possis tu propria auctoritate religionem delectare? Affirmat Tho. Sanch. disp. 34. n. 15. relatus, glossa, Innocent. Archidiacon. & Bellamera. Mouentur, quia solius professionis virtute attingi poterat in religione perseverare, sed professio non tenet, ut dictum est: ergo cessat causa obligationis. Item repugnante coniuge si non exires, esse alieni raptor. Secundum probat etiam accedens de conuers. coniugum. vbi vir professus de licentia uxoris metu extorta exit a religione, neque a Pontifice ob exitum reprehenditur: idem habetur ex cap. 2. n. 11. p. 6. vbi Alexander. II. inquit non violentia, sed ex pari voluntate, & consensu hoc debet fieri, & in cap. vna sola, 33. quae 5. ait August. Nam & vouenda talia non sunt a coniugatis, nisi ex consensu, & voluntate communi, & si praeposuerit factum fuerit, magis est corrigenda temeritas, quam persoluenda promissio.

Sed dicendum est, te posse religionem deserere in supradicto casu absque petitione coniugis, non tamen absque iudicis ordinarij auctoritate. Priorem partem huius conclusionis persuadent mihi nuper relata pro sententia Sanch. Neque el aduersatur Text. in c. placet, De conuers. coniugum, ibi. Redite vero ad saeculum in eius potestate non erat, sed in potestate mariti; quia intelligi debet de redditu ad saeculum coniugali copula intercedente, vt ex contextu constat, quod in sola mariti potestate erat; siquidem ipsa a debiti petitione ob votum castitatis emissum impedita erat. Non tamen ibi negatur posse conclusionis partem probat Trident. sess. 25. c. 19. de regularibus, vbi cauetur neminem posse habitum religionis dimittere, nisi causa

DE
ASTRA
PALATA
TOM. III